

EMAKEEL ON OMA KEEL

KUIDAS HOIDA EMAKEELT VÕÕRSIL

Tuglas-seura

Sisukord

Milleks inimesele emakeel?	4
Mis on mitmekeelsus?	4
Kuidas eri vanuses inimene keelt omandab?	5
Mis teeb väikesest lapsest suurepärase keeleomandaja?	6
Miks on hea, et maailmas on palju keeli?	6
Miks on hea, kui inimene oskab palju keeli?	7
Kuidas aidata lapsel kakskeelseks areneda?	9
Praktilisi soovitusi mitmekeelse lapse vanemale	10
Kõik ei lähe alati ideaalselt	12
Võimalusi emakeele hoidmiseks Soomes	13
Lisalugemist	15

Materjal on loetav aadressil www.tuglas.fi

Toetajad:

KONEEN SÄÄTIÖ Haridus- ja Teadusministeerium

Kaaneplilt: Liis Treimann/Scapix

Peeter Langovits/Postimees/Scapix

Tänapäeva maailmas elavad inimesed oma elu jooksul eri riikides, õpivad koolis või kursustel erinevaid keeli ja suhtlevad eri rahvusest inimestega. Välismaal elavate laste keelised olukorrad võivad olla väga erinevad. Enamasti püsib eesti peres eesti keel peresisese suhtluskeelena ka välismaal. Üha rohkem on aga peresid, kus eesti keelt kõneleb lapsega ainult üks vanematest ja teisel vanemal on mõni muu emakeel. See võib olla asukohamaa keel või hoopis mõni kolmas keel. Sõltuvalt välismaale elama asumise vanusest on lapsed eesti keelt kodumaal jõudnud omandada erineval määral. Ja muidugi on lapsi, kes sünnivadki välismaal ega saa eesti keelt üldse Eestis omandada. Keele omandamise olukordi on seega väga palju ja iga juhtum on eriline.

Siinne voldik püüab nõu anda Soomes elavatele peredele, kelle lapsed hakkavad omandama nii eesti kui soome keelt, aga samad näpunäited kehtivad ka teistes riikides ja olukordades kasvavate mitmekeelsete laste puhul. On väga tähtis, et nad ei unustaks oma emakeelt ja et see areneks eakohaselt. Emakeele hoidmine on muidugi töö, aga see on meeldiv töö, sest saate seda teha koos lapsega. Ja see tasub ennast ära, sest iga keel on inimese jaoks suur varandus, emakeel aga lausa hindamatu.

Milleks inimesele emakeel?

Keele põhilised ülesanded on suhtlemine ja mõtlemine. Mida paremini keelt osatakse, seda paremini õnnestub suhelda teiste inimestega, anda edasi oma arvamusi ja emotsioone. Mis veelgi olulisem – keel tagab suure osa mõtlemisest (või mõnede määratluste järgi kogu mõtlemise). Seega, mida arenenum on inimese keel, seda arenenum on tema mõtlemine. Sedakaudu on emakeel oluline vahend ka uute keelte õppimisel ja kõikide teadmiste omandamisel. Emakeelt hästi valdav laps saab koolis paremini hakkama ka siis, kui tema õppekeel ei ole emakeel.

Keele omandamine võtab palju aega. Kuigi väikelaps hakkab juba kahe-kolmeaastaselt grammatiliselt päris õigesti rääkima, ei ole tema sõnavara ega keerulisemad grammatilised vormid veel välja arenenud. Kooliajal lisandub kirjakeele oskus ja laieneb sõnavara. Emakeel ei saa kunagi päris valmis, aga lapseas areneb see eriti kiiresti.

Et inimene suudaks hästi suhelda ja mõelda, peaks ta mingit keelt hästi oskama. Täiuslikult saab osata ainult lapsena omandatud keelt või keeli. Seega tuleb emakeelt kogu elu kasutada nii palju kui võimalik ka sel juhul, kui inimene elab hoopis teise keele keskkonnas.

Hästi säilinud emakeel võimaldab kergesti ka kodumaale tagasi pöörduda. Tihti on emakeel ainuke suhtlusvahend vanavanemate ja teiste sugulastega. Oleks kurb, kui ühel hetkel vanaema ja vanaisa ei saagi oma lapselapsega suhelda, sest neil ei ole ühist keelt.

Mis on mitmekeelsus?

Mitmekeelsus on mitme keele vaba valdamine. Tihti on neid keeli kaks ja siis räägitakse ka kakskeelsusest, kuid keeli võib olla ka rohkem. Maailmas tervikuna on mitmekeelsus pigem reegel kui erand: väga paljudes kultuurides on mitmete keelte kasutamine argielus tavaline. Mitmekeelsus on inimese enda sisetunde küsimus – kui ta suhtleb vabalt mitmes keeles ja peab neid keeli omaks, siis ei olegi tähtis, kas tal mõnes keeles ka aktsent on või kas mõnes keeles on mingis valdkonnas pisut väiksem sõnavara. Tavaliselt ei pea ennast kakskeelseks inimesed, kes on teist keelt (näiteks inglise või saksa keelt) õppinud ainult koolitunnis või kursustel ega ole selle keele kultuuriga kokku puutunud.

Kuidas eri vanuses inimene keelt omandab?

Lapse keeleline areng on esmapilgul müstiline: kuidas saab väike inimene, kellel pole veel peaaegu mingeid muid teadmisi, hakkama nii keerulise süsteemi omandamisega? Täiskasvanu võib käia kursustel ja näha suurt vaeva, aga tulemused ei küüni kunagi väikese lapse keeleoskuse tasemeni.

Tänapäeva teadlased arvavad üldiselt, et keele omandamise loomulik võime hakkab tasapisi taanduma umbes 5-aastaselt, kuid ka 10–12-aastased lapsed võivad mõnikord teise keele omandada täiuslikult. Ka päris eakas inimene on suuteline uue keele omandama, kuigi mitte päris nii, et teda emakeelseks peetaks. See-eest suudab täiskasvanu hästi keelt õppida, see tähendab jätta meelde reegleid, õppida sõnu, teha harjutusi jms. Võõras kultuuris saab kogunud täiskasvanud keeleõppija kiiresti selgeks olulisemad fraasid ja kui ta veel kursustele saab minna, siis võib ta mõne kuuga uut keelt rääkima hakata. Seega, keelt saab õppida alati, kuid ainult lapseas on seda võimalik omandada emakeelena.

Peeter Langovits/Postimees/Scampix

Miks on hea, et maailmas on palju keeli?

- Iga keel on ühe kultuuri kandja. Enamasti kaob koos keelega ka sellel põhinev kultuur.
- Iga keel on üks viis tõlgendada maailma. Kui kaob keel, kaob ka sellel põhinev maailmapilt.
- Keel on enamasti tihedalt seotud rahvuse identiteediga. Eesti keel on eestlaste enesemääramise vahend. Muidugi on inimesi, kes peavad ennast eestlaseks, kuigi ei oska eesti keelt, kuid on raskesti usutav, et eesti rahvas võiks tervikuna püsida ilma eesti keele oskuseta.

Mis teeb väikesest lapsest suurepärase keeleomandaja?

- Lapse aju on teistsugune kui täiskasvanu oma, see ei ole veel päriselt välja kujunenud ja salvestab keele omandamiseks vajaliku info paindlikumalt.
- Lapsel on oma emakeelt vaja selleks, et saada inimeseks, suhelda ja mõelda. Kui vajadus on suur, siis edeneb ka keele omandamine.
- Last aitavad keele omandamisel lähedased inimesed, kes teda armastavad ja temaga koos olla tahavad. Lapsega suheldes ei saa ema ega isa vea pärast pahaseks, vaid rõõmustavad iga uue sõna ja väljendi üle. Täiskasvanul on harva sellist toetavat keelekasutajat, kuid kui on (näiteks sõber või abikaasa), siis läheb ka keele omandamine tavaliselt väga hästi.
- Imikuga räägitakse alguses lihtsatest asjadest – toit, jook, riided jms. Alles pikkamööda lisanduvad vestlused olukordadest, mida parajasti näha ei ole (mida tehti eelmisel päeval või mida tehakse tulevikus). Kirjaliku keele omandamine algab alles siis, kui suuline selge. Selline keele omandamise viis ongi kõige efektiivsem, kuid ei õnnestu tavaliselt täiskasvanu puhul.

Elmo Riig/Sakala/Scampix

Miks on hea, kui inimene oskab palju keeli?

Loomulikult on igast keelest kasu, seda ei ole ilmselt tarvis kellelegi tõestada. Iga keel avab akna uude kultuuri ja võimaldab suhelda selle keele kõnelejatega. Tänapäeva maailmas parandab erinevate keelte oskus ka inimese olukorda tööturul, üha rohkem vajatakse eri ametitesse paljude keelte oskajaid. Lisaks praktilisele eelisele tööturul on mitmekeelsus hea ka inimese vaimse arengu seisukohast. Inimese aju ei ole loodud ainult ühe keele omandamiseks, sinna mahub palju rohkem! Mitmekeelsed lapsed omandavad enamasti kergemini ka järgmisi keeli. Katsed on tõestanud, et nende abstraktne mõtlemine on ükskeelsetest lastest arengu poolest ees. Püsivalt mitut keelt kõnelevad inimesed suudavad ka muudes valdkondades kergemini ühelt ülesandelt teisele ümber lülituda. Samuti vananevad mitmekeelsed inimesed aeglasemalt, sest nende aju on mitme keele pideva kasutuse kaudu treenitum.

Kuidas aidata lapsel kakskeelseks areneda?

Kui pere on kolinud välismaale, peab laps ära õppima selle maa keele, sest teisiti ei saa ta uues elukohas hakkama. Samas tuleks teha kõik mis võimalik, et tema emakeel ei taanduks. On paratamatu, et mitmekeelse inimese keeled ei ole kõiges võrdsed. Erinevad eluperioodid võivad tugevdada eri keeli. Emakeele hoidmiseks ja uue keele omandamiseks on väga oluline mõlemat keelt väärtustada. Mitme keele oskamine on suur rikkus.

Laps võib kasvada ka mitmekeelses peres, kus kasutatakse üht või kaht elukohamaal võõrast keelt. Näiteks võidakse peres rääkida eesti ja vene keelt ning neile kahele lisaks peab laps ära õppima soome keele. Väikeste laste puhul, kes omandavad korraga kahte või kolme keelt, on täiesti normaalne, et esimestel aastatel lähevad erinevate keelte sõnad ja grammatika omavahel segi. Keeleoskuse arenedes jääb seda järjest vähemaks ja laps suudab eri keeled lahus hoida. Mõnikord võib juhtuda, et korraga mitut keelt omandava lapse keeleline areng on mingil hetkel aeglasem kui üht keelt õppival lapsel. See tuleb sellest, et mitmekeelne laps peab korraga rohkem asju omandama. Hiljem jõuab ta teistega samale tasemele ja siis on tal mitu keelt, mida ta hästi oskab.

Kartus, et üks keel omandatakse teise arvelt, on alusetu – tavaarenguga laps suudab selgeks saada palju keeli.

Oluline on ka mõista, et ükski keel ega rahvas pole parem kui teine. Kui pere ja sugulased armastavad ja hoiavad oma emakeelt ning kultuuri, hakkavad seda tegema ka lapsed. Oma keelt ja kultuuri pole põhjust häbeneda, aga neid ei tohi ka ühestki teisest keelest paremaks pidada.

Praktilisi soovitusi mitmekeelse lapse vanemale

ÜKS INIMENE – ÜKS KEEL!

See on mitmekeelse pere kõige tähtsam põhimõte. Vanemad ja teised täiskasvanud peaksid lapsega suheldes nii kodus kui väljapool kodu rääkima alati üht ja sama keelt. See annab lapsele motivatsiooni omandatav keel selgeks saada ja aitab tal keeled üksteisest lahus hoida.

SUHTLE LAPSEGA OMA EMAKEELES!

- Ka siis, kui mingil hetkel ehk tundub, et Soome kolinud eesti lapse soome keel ei arene piisavalt kiiresti, ära hakka temaga soome keeles rääkima. Esiteks ei õnnestu võõrkeelt niikuinii väga hästi rääkida ja laps võib selle hoopis valesti omandada. Teiseks kuuleb laps siis eesti keelt veel vähem. Ja kolmandaks: võõrast keelt rääkides võid sa oma lapsele lihtsalt rumalam näida kui emakeelt rääkides.
- Laps omandab keele eelkõige täiskasvanutelt. Kui tahad, et laps ei hakkaks rääkima segakeelt, ära tee seda ka ise.

NII PALJU KEELT KUI VÕIMALIK!

- Kasutage keelt ka väljaspoolt kodu. Käige külas teistel eesti peredel, võtke osa eestikeelsetest üritustest ja leidke lapsele eestikeelne harrastusring.
- Te ei pea olema ainuke, kes vastutab lapse eesti keele arengu eest. Kui võimalik, võtke eestikeelne lapsehoidja. Paluge eesti sugulasi, et ka nemad suhtleks lapsega võimalikult palju.
- Kasutage iga võimalust pakkuda lapsele igas omandatavas keeles suhtlemist. Eesti lapsel Soomes võiks olla nii eesti kui soome sõpru.
- Kui laps käib soomekeelses koolis, oleks hea, kui ta saaks käia oma emakeele tundides.

NII ERINEVAT KEELT KUI VÕIMALIK!

Keelel on palju variante: ajalehest ja juturaamatust loeme erinevat keelt, ametlikes olukordades räägime teisiti kui pere keskel, sõpradega lobisedes kasutame ühte moodi ja vanaemaga suheldes hoopis teistmoodi kõnekeelt. Et mitmekülgselt keeleoskust saavutada, on vaja keelt kuulata ja rääkida, kirjutada ja lugeda.

Kuulamine

- Lugege lapsele raamatuid ette. Seda tasub teha ka siis, kui ta juba ise lugeda oskab.
- Erinevat emakeelt rääkivate vanemate puhul töötab eriti hästi näiteks selline elukorraldus, et vanemad loevad kumbki oma emakeeles vaheldumisi õhtujutte.
- Las laps vaatab (või veel parem, vaadake koos) eestikeelseid filme ja telesaateid. Internetis on ohtralt järelvaadatavaid telesaateid, paljusid saateid saab vaadata ka otse.
- Hankige lapsele kuulamiseks audioraamatuid ja eestikeelset muusikat.
- Koduseid toimetusi tehes pange mängima eesti raadio (näiteks neti kaudu). Nii kuuleb laps nagu märkamatuult palju erinevat keelt: uudiseid, arutelusid, kuuldemänge jne.
- Eestis olles käige teatris etendusi vaatamas.

Rääkimine

- Oleks tore, kui laps saaks eesti keelt rääkida erinevate inimestega, ema-isaga, vanavanematega, eri vanuses sõprade ja sugulastega. Kõigil neil on erinev sõnavara ja rääkimise viis.
- Rääkige lapsega nii argielu teemadel kui ka sellest, mis maailmas ja ühiskonnas toimub. Nii areneb eri alade sõnavara.
- Ka eesti keeles laulmine arendab keeleoskust.
- Koos lauamänge mängides saab juttu ajada ja see arendab keelt.

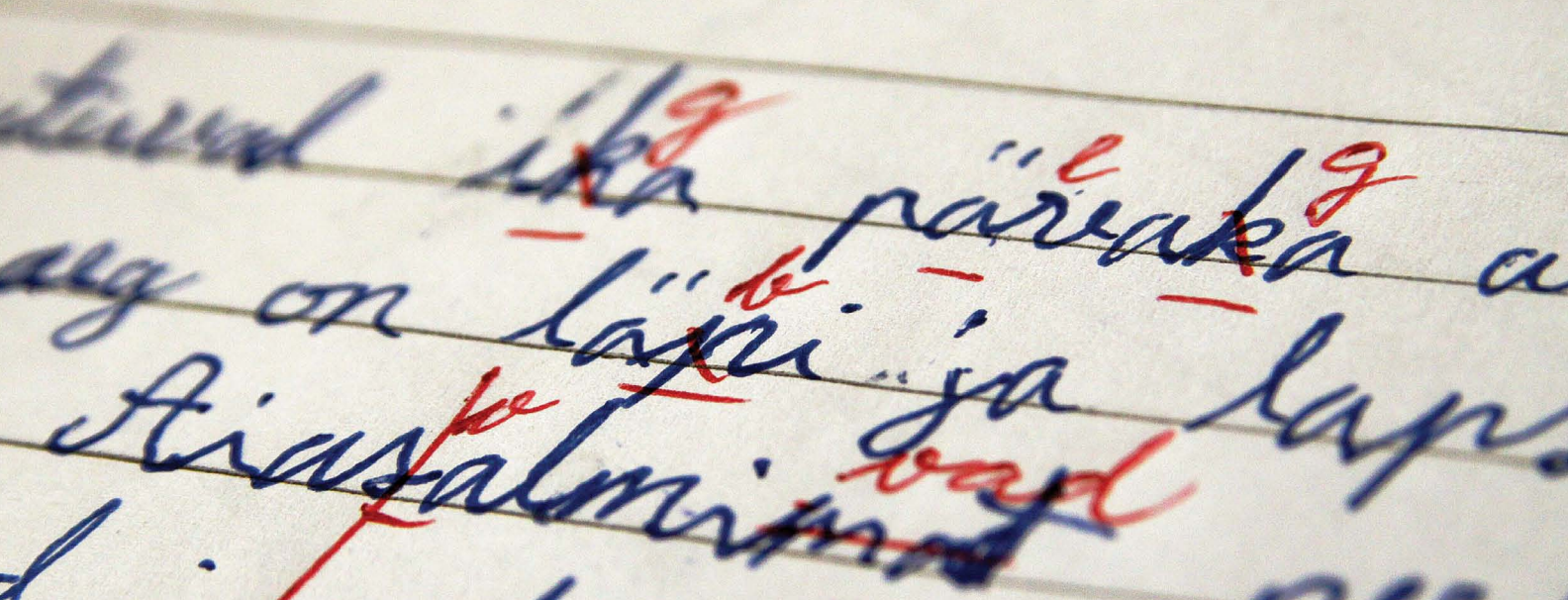
- Käige nii palju, kui võimalik Eestis, seal saab kasutada keelt loomulikus keskkonnas ja suhelda erinevate inimestega.

Kirjutamine

- Kirjakeel on omaette keele valdkond ja seda tuleb ka eraldi õppida. Kirjaoskus on eriti oluline, kui laps tahab kunagi Eestisse õppima või tööle minna.
- Kirjutama õppimiseks oleks eriti hea, kui laps saaks oma emakeele tundides käia.
- Eesti keeles kirjutamise oskusele aitab kaasa, kui laps peab päevikut, kirjutab näiteks eesti sõpradele ja sugulastele kirju või elektroonilisi sõnumeid.
- Julgustage last eesti keeles lugusid kirjutama.

Lugemine

- Mida rohkem ja erinevamaid tekste laps loeb, seda suurem on tema sõnavara ja seda lihtsam on tal ka eesti keeles rääkida ja kirjutada.
- Hankige lapsele lugemiseks juturaamatuid, teatmeteoseid, aga ka ajalehti ja ajakirju ning miks mitte ka eesti kooli õpikuid samade asjade kohta, mida Soome koolis läbi võetakse.
- Kui lapsele meeldivad internetimängud, aidake tal leida eestikeelseid mänge
- Kui võimalik, valige vaatamiseks filme, millel on eestikeelsed subtiitrid.

Ants Liigus/Pärnu Postimees/Scampix

Kõik ei lähe alati ideaalselt

Miski siin maailmas pole ideaalne, ka keele omandamisel tuleb ette probleeme.

Laps võib kasutada „vale keelt“, see tähendab pöörduda täiskasvanu poole teises keeles (näiteks eestlasest ema poole soome keeles). Vahel võib koguni juhtuda, et laps ei ole nõus mingi aja jooksul üldse eesti keelt rääkima. Sel juhul tuleks järjekindlalt jätkata oma keeles kõnelemist, ka ainult keelt kuuldes areneb lapse keeleoskus. Kindlasti ei tohi last selle eest karistada, et ta kogemata „vales“ keeles rääkima hakkas, tasub lihtsalt oma keelt edasi kõnelda ja küll siis laps ka keele ära vahetab.

Keeled mõjutavad paratamatult üksteist. Laps (ja muidugi ka täiskasvanu) võib kasutada eesti keelses jutus soome sõnu ja väljendeid. Eriti tihti juhtub seda sellistest asjadest rääkides, mida põhiliselt käsitletakse soome keeles. Näiteks soomekeelses koolis käival eesti lapsel lipsavad tõenäoliselt ka eestikeelsesse kõnmesse sisse sõnad *pulpetti*, *reppu* ja *välitunti*. Aga üks vanemadki võivad kogemata öelda *terveyskeskus* või *pankkikortti*. Muidugi tuleb püüda iga keele puhtust hoida ja sõnu mitte segamini kasutada, kuid midagi väga hirmsat mõne võõrkeelse sõna sisselipsamises ka ei ole. Tasub lihtsalt oma kõnes neid vältida ja korrata sama sõna või väljendit eesti keeles, siis on ka lapsel neid sõnu oma kõnmesse lihtne üle võtta. Liiga sage parandamine või lapsega valede sõnade või vormide pärast pahandamine võib emakeele kõnelemise isu üldse ära võtta. Paluge ka eesti sugulasi ja tuttavaid, et nad ei teeks märkusi lapse aktsendi või keelevigade kohta.

Ka grammatika võib segi minna. Eriti kipub mõjutusi tulema lauseehituses, harvem sõnade käänamises ja pööramises, kuid ka seda võib lähedaste sugulaskeelte puhul ette tulla. Eesti laps võib näiteks öelda *mul peab teha* (soome lause *minun täytyy tehdä* mõjul) või *söitsin bussil* (*matkustin bussilla*), aga ka selliseid vigu on parem mitte liigselt tähele panna, vaid lihtsalt ise õigesti kasutada. Liigne norimine vigade kallal toob kaasa trotsi ja laps võib eesti keele kasutamisest üldse loobuda.

Soome õigekiri kipub väga mõjutama seda, kuidas eesti keelt kirjutatakse. Eesti lastel Soomes on sageli vigu just sulghäälikute k/g, p/b ja t/d õigekirjas. Mida rohkem laps eesti keeles loeb ja kirjutab, seda vähem neid vigu ette tuleb.

Need probleemid lahenevad ajapikku justkui iseenesest, kui lapsega suhtlemisel järjekindlalt järgitakse põhimõtet „üks inimene – üks keel“ ja täiskasvanu ise püüab keeli mitte omavahel segada. Aga ei tasu meelt heita ka siis, kui Soomes elava eesti lapse eesti keel ei ole täiuslik. Oluline, et tal on emakeeles tugev põhi olemas. Kui võõrkeelses keskkonnas kasvanud inimene viibib pikemalt emakeelses keskkonnas, muutub tema emakeel jälle sujuvamaks. Päris veatut keelt ei suuda nagunii ükski inimene rääkida ja inimese keeleoskus areneb pidevalt, elu lõpuni.

Võimalusi emakeele hoidmiseks Soomes

EMAKEELEÕPE KOOLIS

Soome põhiseaduse paragrahv 17 järgi on igal inimesel õigus hoida ja arendada oma emakeelt ja kultuuri. Soomes ollakse kindlad, et ühiskonda loimuda saab ainult siis, kui kohanetakse uue kultuuriga ja õpitakse selgeks soome keel, aga säilitatakse ka oma keel ja kultuur. Erinevate rahvuste esindajad saavad Soome koolis õppida oma emakeelt kaks tundi nädalas. Emakeele tunnid toimuvad tavaliselt pärast koolitööd ja nendes on õpilasi mitmest koolist. Tunnid ei pruugi toimuda teie lapse koolis. Tundides harjutatakse rääkimist ja kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Õpitakse tundma ka eesti kultuuri ja kirjandust. Õpilane saab tundidest osavõtmise kohta tunnistuse.

Lisainformatsiooni oma emakeele õppimisvõimaluste kohta küsige lapse koolist või kohaliku omavalitsuse haridusküsimustega tegelevalt ametnikult.

EESTI KULTUURIÜRITUSED

Eesti kultuurisündmusi toimub Soomes väga tihti. Enamasti on need suunatud soome publikule ja on seetõttu soomekeelsed, aga tihti toimuvad üritused tõlkega ja saab ka eesti keelt kuulda. Mõned sündmused aga täiesti eestikeelsed ja osa on suunatud just eesti lastele ja noortele. Kõige suurem on sündmuste valik pealinna piirkonnas.

Helsingis on Eesti Maja – Viro-keskus (Sörnäisten rantatie 22, www.eestimaja.fi), mille ruume jagavad olulisemad Eesti–Soome kultuuri-, haridus-, turismi- ja majandussuhteid korraldavad organisatsioonid ja kus toimuvad erinevad eesti kultuuriüritused.

Eesti Majas tegutsevatest organisatsioonidest korraldavad eesti kultuuriüritusi kogu Soomes:

- Tuglase Selts (www.tuglas.fi), kellel on kohalikud organisatsioonid Oulus, Turus, Hämeenlinnas, Kotkas, Lahtis, Lappenrannas, Hyvinkääl ja Kuopios
- Soome Eesti Seltside Liit (www.svyl.net) ja tema liikmesorganisatsioonid. Neid on üle Soome peaaegu 40 (Helsingis, Tampere, Turus, Jyväskylä, Joensuu, Kotkas, Keraval, Kouvola, Vaasa, Savonlinnas, Poris ja mujal)
- Eesti Instituut (www.viro-instituutti.fi)

Eesti kultuuriüritusi korraldab ka Eesti Suursaatkond (www.estemb.fi)

Leheküljelt „Eesti kultuur Soomes” saab eesti keeles infot Soomes toimuvate eesti kultuurisündmuste kohta (www.facebook.com/eestikultuursoomes).

RAAMATUKOGUD

Eesti Majas on Tuglase Seltsi Balti raamatukogu, mis on suurim eesti kirjanduse kogu väljaspool Eestit. Ka Soome linna- ja vallaraamatukogudes on järjest rohkem eestikeelset kirjandust. Kui ei ole, paluge, et nad telliksid oma kogudesse eestikeelseid raamatuid. Kõigis raamatukogudes on ka kauglaenuvõimalus.

SELTSID JA HARRASTUSRÜHMAD

Soomes on väga palju soome-eesti seltsi. Tavaliselt on need soomlastest Eesti sõprade loodud ja suurem osa seltside liikmetest on soomlased. Igasse seltsi võetakse loomulikult vastu ka eestlasi. Viimastel aastatel on ka eestlased ise hakanud aktiivsemalt oma seltsi ja harrastusrühmi looma. Üks sellistest on näiteks Eestikeelse Hariduse Selts (www.eestikeelsehariduseselts.fi), kelle eesmärk on just eestikeelse hariduse edendamine Soomes. On ka laste laulu-, mängu- ja käsitööringe. Uurige välja, kas teie kodukohas mõni selline tegutseb ja kui mitte, siis asutage aktiivsete eestlastega enda huvidele vastav selts või harrastusrühm.

KOGUDUSED

Helsingis on eesti kogudus, mis on suunatud eesti keelt emakeelena kõnelevatele inimestele. Koguduse juures tegutsevad erinevad eestikeelsed harrastusrühmad. Eestikeelse kogudusetöö kodukirikuks on Alppila kirik Helsingis. Kogudusest saab infot ka mujal Soomes toimuva kogudusetöö kohta.

Lisalugemist

Renate Pajusalu artikkel „Kakskeelsusest”
www.teretere.eu/kakskeelsusest/

Oma emakeele õppimise võimaluste kohta on Soome koolivalitsus Opetushallitus välja andnud voldiku „Oma kieli – oma mieli. Opas oman äidinkielen tukemiseen.” (soome keeles)
www.oph.fi/download/121981_oma_kieli_oma_mieli_2009.pdf

Head nõu kakskeelsete laste keeleoskuse arendamiseks saab Folktingeti voldikust „Anna lapsellesi lahja” (soome ja rootsi keeles)
ft.huset.fi/Site//Widget/Editor/137/files/engava2008.pdf

Tuglas-seura

Eesti Maja – Viro-keskus
Sörnäisten rantatie 22
FI 00540 HELSINKI
www.tuglas.fi

Tekst: Järvi Lipasti ja Renate Pajusalu
Kujundus: Juha Kääriäinen
Trükk: Uniprint, Tallinn

Elmo Riig/Sakala/Scanpix

